

VÁLLALATI TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

A fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentéstételről szóló irányelv ([CSRD](#)) főbb pontjai:

- Szemléletváltás a vállalati beszámolóknak: a fenntarthatósági információk kapnak kiemelt hangsúlyt a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló jelenlegi irányelv (NFRD) módosítása során.
- Az érintettek köre jelentősen kibővül: a CSRD minden nagyvállalatra, tőkepiac-orientált kkv-ra is vonatkozik, valamint az Európán kívüli, de uniós fiókteleppel vagy leányvállalattal bíró vállalatokra is.
- A vállalatok 2024-től kezdik meg a jelentéstételt, fokozatosan bővítve a kört 2027-ig.
- Az elkészülő jelentéseket a vállalatoknak külső féllel kell hitelesíteniük ([Lukács 2022](#)).

A fenntarthatósági jelentéssel kapcsolatos elvárások, melyek biztosítják az információk minőségét és megfelelőségét ([Lukács 2022](#)):

- érthetőség,
- relevancia,
- ellenőrizhetőség,
- összehasonlíthatóság,
- információk valós bemutatása.

A Kormány [T/6070](#) számon benyújtotta a fenntartható finanszírozásról és a vállalati társadalmi felelősségvállalás szabályairól szóló törvényjavaslatát, melynek egyik eleme a 2022 novemberében elfogadott, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentéstételről szóló új európai uniós irányelv ([CSRD](#)) hazai jogrendbe való átültetését célozza.

Az elfogadott irányelv szervesen illeszkedik az Európai Unió új növekedési stratégiájába, és a Zöld megállapodás elnevezésű szakpolitikai intézkedéscsomagba. Ahhoz, hogy Európa 2050-re klímasemlegessé váljon ([Zöld megállapodás](#) – lásd a [2020/52](#). Infojegyzetet) és az EU pénzügyi rendszere fenntartható legyen ([Fenntartható finanszírozásról szóló cselekvési terv](#)) a vállalatok részéről pontosabb adatszolgáltatás szükséges a fenntarthatósági kockázatokra és a környezetre gyakorolt hatásra vonatkozóan ([Lukács 2022](#)).

A VÁLLALATOK FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSTÉTELÉRŐL SZÓLÓ IRÁNYELV (CSRD)

A vállalatok fenntarthatósági jelentéstételéről szóló irányelv (továbbiakban [CSRD](#) – Corporate Sustainability Reporting Directive) legfontosabb célja elősegíteni a pénzügyi forrásoknak a fenntartható tevékenységek felé áramlását. Az irányelv közös jelentésbeli szabályokat határoz meg, növeli az átláthatóságot és előírja, hogy a fenntarthatósági jelentések következetesek, megbízhatóak és összehasonlíthatóak legyenek. Az irányelv elfogadásával tehát a vállalatok pénzügyi eredményessége mellett a hosszú távú tevékenységük és működésük fenntarthatósága is meghatározó szerepet fog játszani a befektetői döntésekben ([Szak-Ma 2022](#)).

A [CSRD](#) módosítja a [2013/34/EU irányelvet](#) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásáról, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, és a [2014/95/EU irányelvet](#) (NFRD) a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzétételéről.

Az NFRD még a nem pénzügyi információkról való beszámolást írta elő bizonyos kategóriájú vállalatok számára, bizonyos területeken. Ezen információk közé tartoztak a környezetvédelmi, szociális és foglalkoztatási kérdések, emberi jogok kezelése, korrupció és megvesztegetés elleni fellépés az alábbi beszámolási területeken:

- üzleti modell,
- a vállalat szakpolitikái,
- átvilágítási eljárások,
- kockázatkezelés,
- teljesítménymutatók.

Az újonnan elfogadott irányelv (CSRD) számos ponton módosította a beszámolási kötelezettséget ([CSRD \(8\), \(17\), \(55\), \(60\)](#)):

- A „nem pénzügyi információk” kifejezést felváltja a „fenntarthatósági információk” kifejezés, jelezve, hogy ezen információknak egyre nagyobb relevanciája van pénzügyi szempontból is.
- Jelentősen kibővíti az érintett vállalatok körét: hatálya az összes, EU-ban szabályozott piacon működő nagyvállalatra kiterjed.
- A kötelező jelentéstételt fenntarthatósági jelentési szabványok létrehozásával segíti, egyértelművé téve az európai standardokat és megfeleltetve a fenntartható gazdasági tevékenységek EU-szintű osztályozási rendszerének, az EU Taxonómia rendeletének ([\(EU\) 2020/852](#)).
- Érdekes újdonság, hogy a vállalatok által kiadott fenntarthatósági jelentéseknek nemcsak a múltbeli tevékenységükre vonatkozóan kell információt tartalmazni, hanem előretételezően, rövid-, közép- és hosszútávú kilátásokat is meg kell jeleníteniük.

A FENNTARTHATÓSÁGI BESZÁMOLÓK, INFORMÁCIÓK FELHASZNÁLÓI CSOPORTJAI

A vállalatok éves jelentéseiben közzétett fenntarthatósági információk elsődleges célcsoportja azon **befektetők**, akik jobban meg

akarják ismerni azokat a kockázatokat és lehetőségeket, amelyek a fenntarthatósággal vannak összefüggésben, és amelyek hatással lehetnek befektetéseikre és rajtuk keresztül a környezetre.

A másik nagy célcsoport a **civil társadalom szereplői** (elsősorban NGO-k és szociális szervezetek), akinek fő törekvésük, hogy a vállalkozások nagyobb felelősséget viseljenek az emberek és a környezetre gyakorolt hatásukban. Az összehasonlítható fenntarthatósági jelentések nagyban megkönnyítik majd ezen szervezetek céljainak elérését.

A **vállalkozások üzleti partnerei** az összehasonlíthatóságnak és az átláthatóságnak köszönhetően össze tudják mérni saját tevékenységüket és kockázataikat versenytársaikkal.

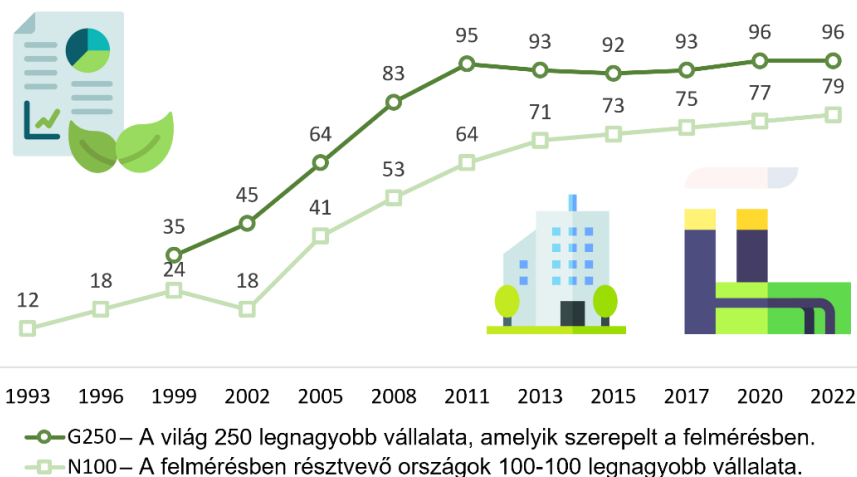
A **politikai döntéshozók** figyelemmel tudják majd kísérni a környezeti és társadalmi tendenciákat, és a fenntarthatósági jelentésekből nyert információkat felhasználhatják a közpolitikai döntéshozatalkor is.

A **magánszemélyek**hez pedig a vállalatok pénzügyi beszámolóihoz képest sokkal könnyebben eljutnak majd a fenntarthatósági beszámolók, azok ugyanis a nem kormányzati szervezetek által gyakrabban és transzparenssebben elérhetők és összevethetők lesznek (CSRD (9)).

Vállalati előnyök

- A vállalkozás pénzügyi tőkéhez való hozzáféréseinek lehetőségeit javítja, ha bővül azon termékeinek a köre, mely a fenntarthatósági célkitűzésben szerepelnek.
- Saját kockázatai és lehetőségei áttekintésében segítenek az egységesített beszámolói szabványok.
- Ezentúl fenntarthatósági információkat nemcsak termékekkel, hanem üzleti modelljükkel, stratégiájukkal és ellátási láncikkal kapcsolatban is szolgáltatnak, illetve hozzáférnek versenytársaik hasonló információihoz.

Fenntarthatósági jelentést készítő vállalatok aránya, 1993–2022 (százalék)

Forrás: [Infoszolg/KPMG 2022.](#)

- Segítheti a vállalkozásokat hírnevük javításában.
- A beszámolási standardok bevezetése és betartása jelentősen csökkentheti az eseti információkérések számát.
- Saját döntéshozatali folyamataikban új megközelítésekhez vezet (CSRD (12)).

A CSRD HATÓKÖRE

Az újonnan elfogadott irányelv az Európai Unióban működő közel 50 ezer vállalkozására lesz érvényes, szemben a korábbi irányelvek hatálya alá tartozó 11 700 vállalkozással ([Kovács 2022](#)).

Az EU szabályozott piacain (azaz tőzsdén lévő), értékpapírral rendelkező valamennyi vállalkozás (kivéve mikrovállalatok) bekerül a szabályozási körbe. Bekerülnek továbbá azon nem uniós vállalatok, amelyek leányvállalatai az EU-ban működnek.

Ezen kívül az irányelv kiterjed minden biztosítóra és hitelintézetre, azok jogi formájától függetlenül. Az EU-n kívüli vállalatok közül azon vállalatok, amelyek nettó árbevétele az EU-ban 150 millió euró vagy az EU-ban működő leányvállalatának nettó árbevétele meghaladja a 40 millió eurót ([CSRD \(20\)](#)).

A tőzsdén jegyzett mikrovállalatokra és a nem jegyzett kis- és középvállalkozásokra az irányelv nem vonatkozik, de önkéntes alapon alkalmazhatják rendelkezéseit.

AZ IRÁNYELV BEVEZETÉSÉNEK ÜTEMEZÉSE

2024. január 1-től az 500 főnél több alkalmazottat foglalkoztató nagyvállalat, amelyik eddig az NFRD hatálya alá tartozott.

2025. január 1-től azon vállalatok, amelyekre az alábbi három feltételből kettő igaz:

- 250 főnél több munkavállalót alkalmaznak;
- 40 millió eurónál több nettó árbevétellel rendelkeznek;
- 20 millió eurónál magasabb eszközállománnyal rendelkeznek.

2026. január 1-től azok a tőzsdén jegyzett kis- és középvállalkozások és egyéb vállalkozások, amelyekre az alábbi három feltételből kettő igaz:

- alkalmazottainak száma 10-nél kevesebb;
- nettó árbevétele nem haladja meg a 700 ezer eurót;
- mérlegfőösszege nem haladja meg a 350 ezer eurót.
- A kis- és középvállalkozások indokolt esetben 2028-ig mentesülhetnek a kötelező alkalmazás alól.

2028. január 1-től azok a nem EU-s vállalatok, amelyek csoportszinten legalább 150 millió eurós átbevétellel rendelkeznek ([CSRD 5. cikk, Átültetés; KPMG 2023](#)).

AZ EURÓPAI FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSI SZABVÁNY

Az európai fenntarthatósági jelentési szabványt egy belga nonprofit szervezet, az EFRAG (Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport) dolgozza ki, ennek nyilvános konzultációja zajlik jelenleg. A csoport vállalta, hogy kidolgozza az európai standardokat és koordinálja a világ különböző pontjain kialakult standardok egységesítését. A standardok a kettős lényegesség (lásd kertes írásunk) perspektíváját minden fejlesztési fázisban figyelembe veszik ([CSRD \(39\)](#)).

A kettős lényegesség elve

A CSRD bevezeti a kettős lényegesség elvét, mely szerint a vállalkozásoknak egyrészt be kell számolniuk tevékenységük hatásáról a környezetre és az emberre, és ugyanakkor arról is, hogy a fenntarthatósági szempontok hogyan hatnak a vállalat döntésére, tevékenységére. Tehát a fenntarthatósági intézkedések és kockázatok tartalmán kívül a fenntarthatósági intézkedések pénzügyi vonzatairól is jelentést kell adni ([CSRD \(29\)](#)).

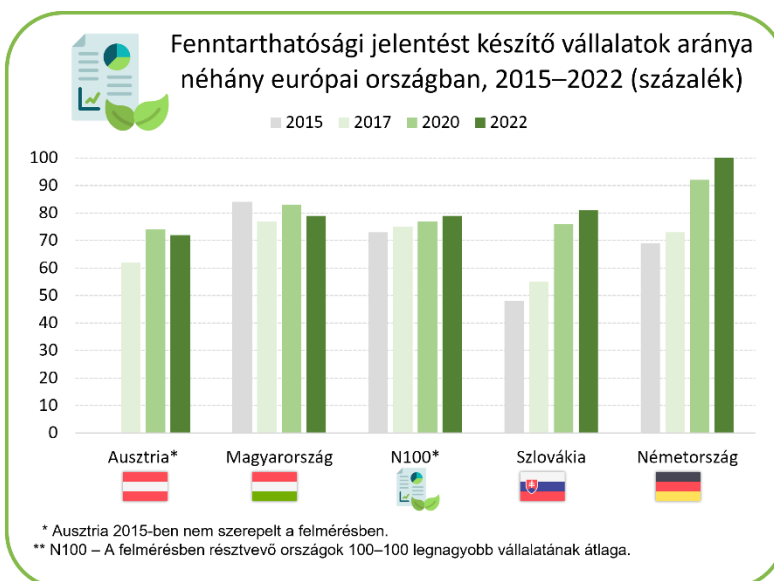
NEMZETKÖZI FELMÉRÉS A VÁLLALATOK FENNTARTHATÓSÁGI BESZÁMOLÁSÁRÓL

A KPMG (a világ egyik vezető könyvvizsgáló, adó- és üzleti tanácsadó társasága, több mint 150 országban van jelen) 1993 óta két-három évente elkészíti a vállalatok fenntarthatósági (korábban ESG, környezetvédelmi) beszámolásáról szóló felmérését. A legutóbbi, mely [2022 októberében készült](#), 58 ország 5800 vállalatát vizsgálta meg, minden országban a 100 legjelentősebb vállalatot (N100). A felmérés külön kategóriaként kezelte a világ 250 legnagyobb vállalatát (G250), így a kutatás eredményei erre a két nagy vállalati csoportra vonatkoznak.

Az első felmérés idején, 1993-ban az N100 vállalatsoporból (10 ország közel 1000 vállalata) mindössze 12 százalék készített ESG jelentést, ez az arány 2022-ben 79 százalékra nőtt. A G250-es vállalatsoporra vonatkozóan 1999-ben készült először felmérés, akkor a vizsgált közel 100 vállalat 35 százaléka készített fenntarthatósági jelentést. Ez az arány 2022-ben közel 100 (96) százalék volt.

A tanácsadó cég szerint a felkészülés az kötelező jelentéstételre idő- és

anyagigényes, a keretrendszer kialakítása hosszadalmas és beruházásigényes folyamat és komoly adatigénylással is jár. A magyarországi középvállalatok (1000–1500 vállalat) főleg abba a kategóriába esnek, az amelyhez tartozó vállalatoknak 2025. január 1-jétől kell fenntarthatósági jelentést készítenie. A vállalatok közül elsősorban a feltörekvő, magyar tulajdonú, főleg családi vállalkozások érintettek, hiszen a multinacionális cégek magyarországi leányvállalatai – anyacégeik okán – már járta-sak a jelentéskészítés területén ([KPMG 2023](#)).

Forrás: [Infoszolg/KPMG 2022](#).

Források:

- KPMG 2022: [Big shifts, small steps – Survey of Sustainability Reporting 2022](#)
- KPMG 2023: [Fenntarthatóság: Nem elég jónak lenni, be is kell tudni mutatni](#) 2023. február 10.
- Lukács Ákos (2022): [Hatalmas változásokat hoz az új uniós fenntarthatósági irányelv](#), ey.com, 2022. november 15.
- Szak-Ma 2022: [A fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentéstételről szóló új irányelv](#)
- CSRD - Az EP és a Tanács (EU) [2022/2464 IRÁNYELVE](#) a 2013/34/EU irányelvnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról
- NFRD - Az EP és a Tanács [2014/95/EU IRÁNYELVE](#) a 2013/34/EU irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról
- Kovács Emese (2022): [Kezdődhet a visszaszámlálás 40 ezer vállalatnál - Zöld lámpát adott az EU Tanácsa az új kötelezettségnek](#) – Portfólió.hu, 2022. november 29.

Készítette: Horváth Irén
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-6486